HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

פרשתבינא. פ״ה סס חיים וכן בערוך[ה] ומינו כן דחס כן ה״ל למימר מפומבדיתא חלא פרשב״ס לשון פרנסות וממשלה: **מלא** בשר מהו. ממתני׳ דקתני חלא דס ומלא מיס ליכא למפשט דדילמא הא חלא בשר חוששת חבל ודמי ולד לא הוי ח״ש הא לא דלא חשיב כיון דחיו מרוקס מעוסס לא היה ולד ומע״ג לפליג רבי יהושע בשפיר לחודיה בחלא דס מודה דלאו ולד הוא דדם מוכיח עליו]: **בעבור.** מה שבחובו עבור דחיכה למימר ולד היה ונימוח: **בצלול.** שהוא חלא מיס צלולין: **היינו דאיצטריך קרא.** לרבי יהושע דמשוס עור לחודיה הוי ולד: **חלא אי אמרת.** טעמא דרבי יהושע משוס דעבור הוא ואיכא למימר נימוח ולאו משוס עור קרא ל״ל: **חלא ואם בצלול מחלוקת.** ותיובתא דר״ל: **חלא אמרו.** ריפא בבכורות פרק חלוקה בהמה מן העובד כוכבים (דף יט:) לעניו לפטור חת שבא מחריו ממורת בכור: **טינוף.** לחחר שקבלה מן הזכר ונוצר הולד נימוח וזב הימנו ויוצא והולך ואותו טינוף פוטרתה מן הבכורה: **שפיר ומלא.** או שפיר או חלא: **ספוקי מספקא ליה.** בעבור גופיה אי ולד הוא חס לאו: **הלא לאומרא והלא לאומרא.** גבי בכורת בהמה אמר הלאו ולד הוא ולא פטר חת הבא מחריו דאי אומרא פטר קל גזיז ועביד ביה עבודה ודילמא לאו ולד הוא ההוא קמא וקאתי לידי תקלה וגבי טומאת ולד חזיל לאומרא דקאמר ולד הוא וטומאה שבועיים וימי טוהר לא ס״ל דיניה לה. וגבי בכור אדם דקולא היא דקאמר פטר חת הבא מחריו ולא אילפת לן דאין קדושה בבכור אדם חלא ממון כהן ה׳ סלעים וספק ממונא לקולא דכהן הוי מוציא מחברו עליו הרחיה: **הא רבי ישמעאל.** דאמר חלא בשר טומאה לידה: **והא רבי יוסיא.** דאמר בעבור מחלוקת: **והא רבי יהושע בן לוי.** דאמר בחלול מחלוקת: **אחד זה ואחד זה.** אחד עבור ואחד חלול: **תושבת.** ויושבת ימי טומאה ואין לה ימי טוהר דספק ולד הוא ולא ודאי: **לא דמו שפיר.** לא טיהרו חת המפלת שפיר מצטיעים ואפי׳ בלידה יתירה: **נהרדעא.** אתרייה דשמואל: **זיב.** בלול: **טיפין של זכוב.** עיני זבוב: **ופיו מפוח לחוץ השערה.** סדק קטן ונראה כאילו חוט השערה מתוח שס: **גויפו.** גיד אבר הזכר. והא דתנן (כד:) תשב לזכר ונקבה אומא מספקא לן אס זכר אס נקבה כאילו ניכר בו האבר מיירי: **כשעורה.** היא סדוקה לאורכה: **וחיסוך ידים ורגלים.** עדיין אין נראין כדאמרינן חחלת בריייתו מראשו: **לחלב.** זהו שבשת זרע שהוא ניתך וקולוס מתחלה בשעת יצירתו כחלב וחמ״כ נעשה קפוי: וטורדין

[ה] [גי׳ הערוך פשחיטת וכ״ה בע״י ושם ויחת ג״כ עד חלניה קודם עד פלניה], [ו] [ער׳ תוס׳ ע״ז נב. סוף ד״ה חו דילמא ושם סח. בחוס׳ ד״ה חיקון], [ז] בכורות יט:, [ח] [חוספחח פ״ד ה״ד], [ט] [ל״ל כרחש פי׳ מגב. כך גי׳ הילקוט], [י] [בע״י הגי׳ נקבה ונכחת כשעורה פחוקה (נחלכה)], [כ] רש״ל, [ל] [ובך פשחיטת], [מ] [ל״ל כרחש בכורות יט:], [נ] [ער׳ חוס׳ יומח פס. ד״ה חבח שחוט], [ס] [רים פרשב חזכיגין], [ע] ל״ל חס שפוטט חחרין לוכח לחשון חבל כי׳. רש״ל וכן הוח ברש״י דיחזקחל ועי׳ ר״ח ושגורסין גירסח שלפניט והכל חחד,

תורה אור השלם

1. וַיַּעַשׂ יְיָ אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם: בראשית ג כא
2. הֲלֹא כֶחָלָב תַּתִּיכֵנִי וְכַגְּבִנָּה תַּקְפִּיאֵנִי: איוב י י

מוסף רש״י

באשה שפיר. עור שיש בו לורח חולד (בכורות יט:).

מלא בשר מהו. ממתני׳ דקתני מלא דס ומלא מיס ליכא למפשט דדילמא הא מלא בשר חושבת אבל ודאי לא או א״נ אפילו חוששת אינה והאי דלא חשיב ליה משום דבפלוגתא לא קא מיירי: **הא** נמי שמא ר׳ יהושע אמרה. אע״ג דאיכא מ״ד בסמוך מחלוקת בצלול ומיבעיא ליה אי בעבור ד״ה ולד גם ר׳ מפופס בדבר דהא שמא קאמר. ותימה אי כר׳ יהושע אפילו מלא דם נמי תהא טמאה לידה. כלומר דהא בצלול קאמר דהוי ולד ומלא דם לא גרע מצלול ואי הוה מפרשי׳ דעבור וצלול דהיינו ממראה בשר אילך ואילך: **עור** ובשר תלבישני עצמות וגידים תסוככני חיים וחסד עשית עמדי ופקודתך שמרה רוחי: ואין בודקין אותו במים שהמים עזין

פרשתבינא דפומבדיתא קאי ליה לאדא דיילא עד פלגיה וכולי עלמא קאי לפרשתבינא דפומבדיתא עד חרציה שאלו לפני רבי המפלת שפיר מלא בשר מהו אמר להם לא שמעתי אמר לפניו ר׳ ישמעאל בר׳ יוסי כך אמר אבא מלא דם טמאה נדה מלא בשר טמאה לידה א״ל אילמלי דבר חדש אמרת לנו משום אביך שמעונך עכשיו מדהא קמייתא כיחידאה קאמר בסומכום שאמר משום ר״מ הא נמי שמא כרבי יהושע אמרה ואין הלכה כר׳ יהושע דתניא המפלת שפיר שאינו מרוקם ר׳ יהושע אומר ולד וחכ״א [א]אינו ולד אמר ר״ש בן לקיש משום ר׳ אושעיא מחלוקת בעבור אבל בצלול דברי הכל אינו ולד ור׳ יהושע בן לוי אמר בצלול מחלוקת איבעיא להו בצלול מחלוקת אבל בעבור דברי הכל ולד או דלמא בין בזה ובין בזה מחלוקת תיקו מיתיבי את זו דרש ר׳ יהושע בן חנניא [ו]ויעש ה׳ אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם מלמד שאין הקב״ה עושה עור לאדם אלא א״כ נוצר אלמא בעור תליא מילתא לא שנא עבור ול״ש צלול אי אמרת בשלמא בצלול מחלוקת היינו דאיצטריך קרא אלא אי אמרת בעבור מחלוקת למה לי קרא סברא בעלמא הוא אלא שמע מינה בצלול מחלוקת [ז]שמע מינה וכן אמר ר״נ אמר רבה בר אבוה מחלוקת בעבור אבל בצלול דברי הכל אינו ולד איתיביה רבא לר״נ [ח]אלא אמרו [ט]סימן ולד בבהמה דקה טינוף בגסה שליא [י]באשה שפיר ושליא ואילו שפיר בבהמה לא פטר אי אמרת בשלמא בצלול מחלוקת משום הכי אשה דרבי בה קרא פטר בה שפיר בבהמה דלא רבי קרא לא פטר בה שפיר אלא אי אמרת בעבור מחלוקת מכדי סברא הוא מאי שנא אשה ומאי שנא בהמה מי סברת רבי יהושע מפשט פשיט ליה רבי יהושע ספוקי מספקא ליה ואזיל הכא לחומרא והכא לחומרא גבי אשה דממונא הוא ספק ממונא לקולא גבי בהמה דאיסורא הוא דאיכא לגבי גיזה ועבודה ספק איסורא לחומרא ה״נ גבי אשה ספק טומאה לחומרא ומי מספקא ליה והא קרא קאמר מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא הוא א״ל רב חנינא בר שלמיא לרב הא רבי הא ר׳ ישמעאל בר׳ יוסי והא רבי אושעיא והא רבי יהושע בן לוי מר כמאן ס״ל א״ל אני אומר אחד זה ואחד זה אינה חוששת ושמואל אמר אחד זה ואחד זה חוששת ואזדא שמואל לטעמיה דכי אתא רב דימי אמר מעולם לא דכו שפיר בנהרדעא לבר מההוא שפירא דאתא לקמיה דשמואל דמנח עליה חוט השערה מהאי גיסא וחזיא מהאי גיסא אמר אם איתא דולד הואי לא הוה זיג כולי האי: ואם היה מרוקם וכו׳: תנו רבנן [יא]איזהו שפיר מרוקם **אבא** שאול אומר [יב]**תחלת** ברייתו [יג]מראשו ושתי עיניו כשתי טיפין של זבוב תני רבי חייא [יד]מרוחקין זה מזה שני חוטמין כשתי טיפים של זבוב תני רבי חייא [טו]ומקורבין זה לזה ופיו מתוח כחוט השערה וגויתו כעדשה ואם היתה נקבה [טז]נדונה כשעורה לארכה וחתוך ידים ורגלים אין לו ועליו מפורש בקבלה [ב]הלא כחלב תתיכני וכגבינה תקפיאני עור ובשר תלבישני ועצמות וגידים

עין משפט נר מצוה

מ א מיי׳ פ״י מהלכות חיסורי ביחה הלכה ד:
חאז ב מיי׳ פ״ד מהלכות כשרים הלכה י סמג עשין רית טוש״ע י״ד סימן שטו סעיף ז:
מב ג מיי׳ פי״ח מהלכות כשרים הלכה יד ופ״י מהלכות חיסורי ביחה הלכה כ והלכה יד סמג עשין קמד טוש״ע י״ד סימן שה סעיף כג:
מג ד ה ו ז מיי׳ פ״י מהלכות חיסורי ביחה הלכה ג סמג לחון קיח:

תום׳ הרא״ש

לכשתכעוס תעמוד במילואך לאו דוקא שיהו אכילה ושתיה שוין אלא בין אכילה ושתיה יהיו שני שלישים: **פושתיבנא** דפום בדייתא. פרש״י שכך שמו וקשה דה״ל למימר מפום בדיתא אלא לשון ממשלה ופרנסות היא: **שפיר** מלא בשר מהו. ממתניתין דקתני מלא דם ומלא מים ליכא למיפשט דשמע הא מלא בשר טמאה לידה משום דאיכא למימר הא מלא בשר חוששת אבל ודאי לא או א״נ אפילו חוששת אינה והאי דלא חשיב ליה משום דבפלוגתא לא קא מיירי: **הא** נמי שמא ר׳ יהושע אמרה. אע״ג דאיכא מ״ד בסמוך מחלוקת בצלול ומיבעיא ליה אי בעבור ד״ה ולד גם ר׳ מפופס בדבר דהא שמא קאמר. ותימה אי כר׳ יהושע אפילו מלא דם נמי תהא טמאה לידה. כלומר דהא בצלול קאמר דהוי ולד ומלא דם לא גרע מצלול ואי הוה מפרשי׳ דעבור וצלול דהיינו ממראה בשר בשרייהון ובעור אדם איירי קרא ש״מ דעיקר יצירת אדם בעור קאי מדתלי כתנות בעור האדם: **סימן** לולד בבהמה דקה טינוף. האי טינוף הוי מיחוי הולד עצמו ולאו כי האי טינוף דאמרינן לקמן רוב היולדות מטנפות דהתם בטינוף שקודם הולד קאמר: **גבי** בהמה דאיסורא הוא כר׳. ואף לכתן צריך ליתנו ולא אמרינן ספק ממונא לקולא משום דאי לא יהיב ליה אתי למשרייה בגזה ועבודה: **תחלת** ברייתו מראשו. ר״ח גרס ברשון וכן ר״ת והכי נמי איתא בתוספתא כלומר כעין חגב דסלעם מתרגמינן רשונא ולפי הספר דגרסינן מראשו קשה דהא שמעינן לאבא שאול גופיה בפ׳ בתרא דסוטה שהולד נולד מטיבורו ומשלח שרשיו אילך ואילך: **עור** ובשר תלבישני כר׳. גבי תחיית המתים דיחזקאל כתיב ברישא גידין והדר בשר והדר עור ומפרש במדרש מלבוש שלובש ראשון פושט אחרון: